

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14782/2024
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца „BNP“ доо Београд, кога заступа пуномоћник Драган Николић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Небојша Миковић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3328/23 од 20.03.2024. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3328/23 од 20.03.2024. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини П 7/21 од 12.09.2023. године, ставом првим изреке, укинута је решење о извршењу Основног суда у Параћину И Ив.111/20 од 04.08.2020. године и одбијен тужбени захтев тужиоца „BNP“ доо Београд, којим је тражио да се обавезе тужени АА из ..., да тужиоцу исплати на име дуга износ од укупно 5.443.368,72 динара, са законском затезном каматом на износ од 1.979.940,00 динара почев од 30.12.2021. године па до исплате, као и да му накнади трошкове извршног и парничног поступка, као неоснован. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 755.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3328/23 од 20.03.2024. године преиначена је пресуда Вишег суда у Јагодини П 7/21 од 12.09.2023. године тако што је укинута у целини решење о извршењу Основног суда у Параћину И Ив. 111/20 од 04.08.2020. године, усвојен тужбени захтев тужиоца према туженом, па је обавезан тужени да тужиоцу на име дуга исплати новчани износ од 5.443.368,72 динара, са законском затезном каматом на износ од 1.979.940,00 динара почев од 30.12.2021. године па до исплате и обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 941.596,00 динара. Одбијен је, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23), па је оценио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, између „МЕБА-СА GROUP“ (Meridian Bank-Credit Agricole Group) ад Нови Сад, као гаранта и Предузећа за производњу, промет и услуге „Condor“ доо Параћин, као дужника, закључен је уговор о издавању гаранције дана 29.09.2008. године, којим је предвиђено да дужник, на име обезбеђења уредног измиривања обавеза по наведеном уговору и за покриће минуса на својим рачунима код гаранта, предаје гаранту инструменте обезбеђења, од којих су наведене и три менице трећег јемца – платца АА, а тужени је наведени уговор потписао у својству јемац-платац. Тужени је издао меничну изјаву од 29.09.2008. године, при закључењу наведеног уговора, у којем је наведено да је гарант примио на име обезбеђења уредног испуњења по наведеном уговору – приступници три комада бланко меница, серијских бројева ближе означених у меничној изјави, а тужени је ову меничну изјаву и потписао. Овом изјавом је гарант овлашћен да испуни бланко меницу до висине неизмирених обавеза по основу главнице, камате, провизије, накнаде и осталих трошкова по уговору – приступници из тачке 1. меничне изјаве, а утврђена су и остала овлашћења гаранта и обавеза туженог, те је неопозиво овлашћен гарант да судским или вансудским путем наплати своје потраживање.

Уговором о уступању потраживања од 14.04.2020. године „Credit Agricole Srbija“ ад Нови Сад као уступилац и „BNP“ доо Београд, као пријемник, овде тужилац, уговорили су да уговором уступилац уступа, а пријемник прима потраживања уступеоца према својим дужицима која чине portfolio, која су наведена у прилогу 1. за необезбеђена потраживања, а ради се о броју партије кредита „CONDOR“ – у стечају, с тим што је наведено као износ потраживања на дан 27.07.2017. године износ од 5.803.715,12 динара. Пре закључења уговора о уступању потраживања, решењем Привредног суда у Крагујевцу Ст. 68/2011 од 18.04.2011. године усвојен је предлог стечајног повериоца „Комерцијална банка“ ад Београд, па је отворен стечајни поступак над поменутиим предузећем „Condor“ доо Параћин, и позвани су повериоци да пријаве своја потраживања. Стечајни поверилац „Credit Agricole Srbija“ ад Нови Сад је пријавио своје потраживање с обзиром да до дана доношења решења о отварању стечајног поступка стечајни дужник није измирио своје доспеле обавезе по уговору о издавању гаранције за Small клијенте од 29.09.2008. године. Решењем Привредног суда у Крагујевцу Ст. 68/2011 од 20.12.2012. године закључен је стечајни поступак због непостојања имовине стечајног дужника.

Меница на основу које је покренут поступак у овој парници серије ... на износ од 7.678.651,90 динара издата је у Ћуприји дана 29.09.2008. године са доспећем од 20.07.2020. године и исту је, без протеста признао тужени. Налазом и мишљењем вештака економско финансијске струке утврђено је да је наведена меница формално исправна и да дуг туженог као јемца – платца закључно са датумом израде налаза и мишљења вештака, дана 29.12.2021. године, износи укупно 5.443.368,72 динара, и то на име главног дуга износу од 1.979.940,00 динара, као и на име затезне камате износ од 3.463.428,72 динара.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је одбио тужбени захтев, сматрајући да не постоји уговор о јемству односно изјава о јемству, у смислу члана 997. и члана 998. Закона о облигационим односима, да је предвиђен рок важности уговора о издавању гаранције до 29.09.2009. године, па су обавезе из тог уговора доспеле 16.01.2009. године и 26.03.2009. године (како је утврђено вештачењем) због чега је основан приговор застарелости потраживања истакнут од стране туженог, имајући у виду да је предлог за извршење поднет 27.07.2020. године. Такође, уговор о уступању потраживања је супротан одредби члана 39. став 2. Закона о заштити финансијских услуга.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев, јер је сматрао да је првостепени суд погрешно применио материјално право. Наиме, према одредбама чланова 997, 998. и 999. Закона о облигационим односима испуњени су услови за постојање уговора о јемству у конкретном случају, јер је уговор о јемству закључен у оквиру уговора о издавању гаранције од 29.09.2008. године у законом прописаној писаној форми, наведени уговор је тужени потписао као јемац платац, дао као менично обезбеђење три бланко менице и потписао меничну изјаву. Из свих тих радњи произлази да није постојала обавеза дужника да са туженим, као јемцем, закључи посебан уговор, јер је јасна заједничка намера уговорних страна да се установи стварни положај туженог као јемца платца у односу на обавезе које проистичу из уговора о издавању гаранције, односно да се тужени обавезе као јемац платац у смислу одредбе члана 1004. став 3. Закона о облигационим односима.

На утврђено чињенично стање другостепени суд је правилно применио материјално право, доносећи побијану пресуду, за коју је дао довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и Врховни суд.

У поступку је, вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке Драгана Радовановића које је суд прихватио, утврђено да је спорна меница формално исправна и утврђен је износ дуга туженог, као јемца платца на дан израде налаза и мишљења вештака 29.12.2021. године. Тужени је, уз приговор на налаз и мишљење вештака доставио ново вештачење од стране другог вештака економско финансијске струке, који је супротан налазу који је првостепени суд прихватио, вештаци су остали при својим налазима, али тужени није предложио да се у поступку изведе супервештачење, од стране трећег вештака економско финансијске струке (економски факултет или друга установа овлашћена за вештачење из области економије и финансија), због чега је суд имао овлашћење да наведене налазе вештака цени и један од тих налаза прихвати.

Неосновно се у ревизији указује да уговор о јемству не постоји, с обзиром да је у поступку на поуздан начин утврђено да је уговор о јемству закључен у оквиру уговора о издавању гаранције од 29.09.2008. године, а тај уговор је тужени потписао и као јемац платац, предао гаранту средства обезбеђења – менице и потписао меничну изјаву.

Такође, неосновано се у ревизији указује на погршену примену члана 39. став 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга, јер је другостепени суд образложио зашто наведена законска одредба нема значаја у овој парници, а такво становиште другостепеног суда прихвата у свему и Врховни суд. Такође, потраживање није застарело, имајући у виду одредбе члана 392. став 4. Закона о облигационим односима, те чињеницу покретања стечајног поступка и његовог закључења, као и време подношења предлога за извршење.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужени није успео у ревизијском поступку, па нема право на накнаду трошкова тог поступка, у смислу члана 153. и члана 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. и члана 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић